

BUDA - PESTA

24 Octomvre st. v.
5 Nomvre st. n.

Va esi duminéc'a.

Redact. : strad'a Havas nr. 1.

Nr. 43.

ANULU XII.
1876.

Pretulu pe unu anu 10 fl.
Pe 1/2 de anu 5 fl.; pe 1/4 de
anu 2 fl. 70 cr.
Pentru Romani'a 2 galbeni.

Pregatiri la infiintiarea unui teatru nationalu.

(S'a cetitu in adunarea din Lugosin a Societãtii pentru fondu de teatru romanu.)

(Fine.)

Norulu nu este asiã de desu, încãtu sè nu se véda prin elu putinu azuru.*)

„Mioriti'a“ nu stã singura in literatur'a nóstra poporala. „Mesterulu Manoli“ si altele a facutu dimpreuna cu ea o caletoria prin tóte literaturile natiuniloru civilisate. Acésta admirabila de frumósa traditiune a storsu lacrimile tuturoru popóreloru straine.

Ce frumseti, ce imagini poetice!

Nu se póte intipui unu tãpetu mai infioratoriu, exprimat cu mai multa arte, decãtu alu sociéi lui Manoli, pe care barbatulu ei — orbitu de o credintia desiérta — o ingrópa de víua in zidulu manastirii.

Par cà s'ar audì unu clopotielu, care in mijloculu noptii furtunóse destépta pe sateni, anunciandu-li unu pericolu mare :

— Manoli, Manoli,
Mestere Manoli,
Zidulu reu me stringe,
Peptulu mi se frange,
Puiusioru-mi plange,
Viéti'a mi se stinge! , . .

Anim'a ni incéta a palpitá . . . Sangele ni

se inchéga in veni . . . Ne cutremurãmu . . . Grozavu!

Unde e poetulu care a zugravitu mai cumplitu unu tablou cá si acest'a!?

Poesi'a nóstra poporala are o multime de eroi mai mici si mai mari. Numai despre Novacesci se canta unu numeru mare de balade. încãtu adunate tóte aceste la olalta, din ele s'ar puté compune o epopea poporala, precum — se afirma cà — s'a compusu si „Iliad'a“ lui Homer din fragmentele creatiuniloru Musei poporale.

Intr'un'a din aceste Gruia lui Novacu se descrie astu-felu :

Nici nu-i nãltu, dar nici nu-i grosu,
Cum e omulu mai frumosu ;
Dar voiniculu e ososu,
Cum te prinde, cum pici josu.
E cam negru, roscovanu,
Cugeti cà-i unu capitãnu.
Si se uita pe sub gene,
Lumea de elu cãtu se teme :
De trei palmi e latu in frunte,
Si nu pré vorbesce multe ;
Pe din susu de gurisióra
Are mandre musecióre,
Si din siele in calcãie
In calciune de anglia ;

*) Traducere de N. N. Nenovici, in „Romanulu“, de la 7 aug. 1876.

D'are in clabetiu o pétra,
De ajunge tiéra 'ntréga. *)

Ér despre lupt'a lui Gruia si Novacu cu
turcii aceea-si balada canta astu-felu :

— Gruia, Gruia, fetulu meu,
Uita-te la tatalu teu,
Si prepade turculeti,
Cà nu-su vrednici nici de-unu pretiu !
Tu la margini tine-te,
Si la mijlocu lasa-me . . .

Gruia stă intr'unu picioru,
Taia turci cá la bujoru ;
Pan' stá bine p'amendoue,
A taiatu o suta 'n dóue ;
Candu se radiemá 'n calcâie,
Turcii zacu si peste-o mia.
Novacu merge rotogolu,
Culca turcii totu ocolu . . .
Intr'unu césu si jumetate
Nu avea pe cine bate . . . **)

Atât'a despre Novacesci, càci nu este sco-
pulu nostru de asta-data sè analisâmu aceste
figure eroice ale poesiei nóstre poporale.

Dar apoi ceialalti viteji ! Iorgovanu „bra-
tiu de buzduganu,“ — Érculeanu „capitanu
Rimleanu,“ — Paunasiulu Codriloru, — Grue
Grozovanu, — Riscogelu, — Petru Vitézulu,
— Marcu, — Radu, — Tuduru, si ceialalti
nenumerati anonimi, — dimpreuna cu hai-
ducii Bujoru, Darie, Pintea si altii.

Toti sunt câte o figura poporala, repre-
sintandu fia-care unu cercu de idei, o viétia
particularia, o lume separata.

Poporulu nostru inse nu canta numai pe
ómenii sei. Elu esprima prin cantece si simtie-
mintele stirnite intr'insulu de catra ómenii
altoru némuri. Va sè dica, Romanulu canta
pe toti ómenii cu cari vine in atingere.

Déca aceia i-a facutu vr'unu bine, elu
si-traduce bucuri'a in cantece vesele ; ér déca
aceia l'au impilatu, elu si-vérta amaraciunea
sufletului seu in doine triste.

Este unu ce caracteristicu pentru ingeni-
ulu poeticu alu poporului nostru, cà pe candu
de es. poporulu ungurescu nu posede nici o
balada despre vitejii sei, poporulu nostru
canta si acuma niste balade despre câti-va regi
unguresci.***)

Ér de cumva voimu sè scimu cum iubesc
poporulu nostru si sè cunóscemu limb'a amo-
rului seu, n'avemu decâtu sè cetimu doinele,
romantiele si baladele lui de amoru.

Din cele multe sè cetimu numai „Cuculu

si turturic'a,“ acestu dialogu plinu de frumu-
seti intre doi inamorati. Turturic'a dice cu-
cului, cà l'ar iubí, dar se teme de mam'a lui,
decí lu-svaturesce sè-i deie pace, càci la din
contra se va preface o azimióra ; inse cuculu i
respunde, cà atunce si elu se va face unu va-
trarelu si va scóte azimior'a din focu. Turtu-
rica continuéza, cà ea s'a preface o tresti'a 'n
balta ; cuculu respunde, cà elu inca se va face
unu ciobanasiu doinasu, si va scóte tresti'a
din balta, sè-si faca unu fluerasiu. In urma
apoi turturic'a i spune, cà se va face o icóna
in biserica ; cuculu apoi i respunde prin aceste
cuvinte inaurite de o poesia gingasia :

Ori cum te-i preface,
Totu nu ti-oiu dá pace,
Cà si eu m'oiu face :
Unu micu dascalasiu
La celu santu locasiu,
Si pe la icóna
Voiu duce poclóna,
Si m'oiu inchiná,
Si le-oiu sarutá,
De luni, care pica,
Pana duminica.
Ér candu te-oiu zarí,
Astu-felu ti-oiu graí :
Santa iconica,
Fà-te paserica,
Cá sè ne iubimu,
Sè ne dragostimu,
La nourí, la sóre,
In frundi la recóre,
La stele la luna,
In veci impreuna ! . . . *)

Si de la limb'a iubirii sè trecemu la acele
fintie cari stirnescu amorulu, la femeí.

Éta cum ni se zugravesce farmeculu fe-
meiloru, impressiunea loru a supra animei
barbatesci :

Graiulu dulce de muiere
Vérta 'n sufletu mangaiere,
Si-i dá omului putere,
Cá sè faca totu pe vrere. **)

Este dara unu ce naturalu, cà poesia
nóstra poporala are o multime de figure feme-
iesci, care de care mai frumósa si mai admi-
rabila.

Aice gasimu pe „Iléna Braileana,“ care
— aducêndu scire fratelui seu, cà turcii voru
taia capulu ei, de cumva dinsulu nu va incetá
d'a-i omorí, dice acestuia urmatóriele cuvinte :

Las' sè-mi taie capulu meu,
Tu sè scapi poporulu teu ! ***)

*—**) Marienescu, Balade t. I.

***) Marienescu : Balade I. II.

*—**) Alesandri.

***) Marienescu.

Cuvinte sublime! Demne de a fi scrise cu litere de auru in istori'a ori carei natiuni.

O adeverata eroina antica!

Dar mai intelnimu si alte figure femeiesci.

Éta „Ilónc'a!“ Intocmai cá strabun'a ei de odinióra, in locu de suferi o péta pe onórea ei, prefera a se omori. Acésta Lucretia moderna, ajunsa in prinsóre turcésca, canta astu-felu:

Decátu sótia turciloru,
Mai curendu unu petriloru,
Sè fíu hrana pesciloru!*)

Si sarì in valurile Dunarii.

Dar éta si alta figura femeiesca! „Fét'a banului din Hatieg,“ o drama moderna, in care materialismulu jóca rolulu conducatoriu!

Séu „Iléna din Ardealu,“ acestu modelu de iubire conjugala. Si altele multe.

Si in sfirsitu, sè amintescu óre de principal'a creatiune de tipu femeiescu alu poesíei nóstre poporale? Cine nu cunósce acea gingasia, farmecatória si minunata fiintia, care se numesce Iléna Cosindéna!?

Ea este o dina cu peru auríu si cu privire farmecatória. E atátu de frumósa, încátu in sóre poti privi, dar in fati'a ei ba; paserile o *intimpina* in cale cu melodíile loru cele mai frumóse, florile se culca in drumulu ei, spre a-i servi cá covóre, balaurii se imblandiescu la vederea ei si se pitulescu, si fíii tuturoru imperatiloru vreu s'o aiba de sócia.

Comórele ei sunt nenumerate. Are trei feliuri de imbracaminte: unulu cá ceriulu cu lun'a si cu stelele; altulu cá campulu cu florile; si alu treile cá marea cu valurile sale aurite de radiele sórelui.

A díce, cá o femeia este asiá de frumósa cá si Iléna Cosindéna, insémna cá ea e rupta din sóre, adeca e fiintia cerésca. **)

Acésta e Iléna Cosindéna!

Nici unu poetu din lume n'a inzestratu inca nici o fiintia femeiesca cu niste frumuseti atátu de admirabile.

Éta aventulu poesíei poporale romane!

Dar ceea ce cunóscemu noi pan'acuma din acésta poesía, este numai o parte din marea bogatia spirituala, ce poporulu nostru posedea in acésta privintia.

Semne invederate, fragmente gasite pan'acuma dovedescu, cá acésta poesía e o mina inca plina de bogatii nevedite, si cá — prin

*) Marienescu.

**) Alessandri.

urmare — lucràrile nóstre intreprinse aru fi încoronate cu successulu celu mai stralucitu. *)

Si de cumva vomu întórce luarea nóstra a minte in alta parte, spre ramulu celalaltu alu poesíei poporale romane, — de cumva vomu considerá pros'a poporala, manifestata prin povesti, vomu vedé cá pe acestu terenu avemu sè adunàmu comóre si mai multe, càci numerulu povestiloru nóstre cunoscute pan'acuma e fórte micu.

Si ce bogatia mare cuprindu aceste! Inca Schiller a esclamatu: „Dati-mi povesci poporale si istorióre cavaleresci, si din ele voi compune istori'a unei natiuni!“

Povestile poporului nostru au o importantia fórte mare. In ele gasimu multe esplanatiuni fórte pretiósé pentru mitologi'a **) si istori'a nóstra. Ele revérse o lumina feerica a supra vietii poporului nostru.

Afara de minunile fabulóse, cá si palatele de cristalu, cladite pe munti de diamantu, arborii cari ajungu pana la nori, in alu caroru vèrfuri se afla cuiburi de díne, paserile cari aducu sicre de pe lumea cealalta, balaurii cari rapescu fetele de crai, podurile de argintu, merii de auru cari producu mere de rubinu si in cari canta paserile de diamantu etc. — mai gasimu aice mere de auru, cari aruncate spre pamentu, se facu palaturi imperatesci, — furce de argintu, cari torcu de sine, — pétr'a santei mercuri, perí'a santei joi si stergur'a santei vineri: daruite tóte unui Fetu-frumosu, de cumva balaurii l'aru amenintiá Pétr'a aruncata inaintea balauriloru se face o stanca innalta, care ajunge pana la ceriu, — perí'a o padure désa, prin care nici ventulu nu strabate, — si stergur'a o mare: balaurulu trebuie sè macine stanc'a, sè taie padurea si sè beie marea, cá sè póta ajunge la Fetu-frumosu. ***)

Éta ce fondu mare de tablouri feerice!

Dar apoi datinele poporului nostru! In privinti'a acést'a éراسi putemu sè dícemu, cá putine némuri potu sè rivalizeze cu noi. Dati-

*) Mai pe largu despre poesía poporala romana vedi studiile nóstre: „Romanulu in poesía sa.“ in „Familia“ 1869 numerulu 32, 33, 34 si „Cantecele haiducesci“ in aceea-si fíia, anulu 1870 nr. 33, 34, 35, — apoi discursulu meu de receptiune in societatea Kisfaludyana, (A román népköltészetéről) publicatu in tom. VII alu analeloru acelei societati, — si in sfirsitu studiulu dlui dr. Gr. Silasi: „Romanulu in poesía sa poporala“, publicatu in „Familia“ 1876, nr. 35, 36, 37.

**) Vedi mai multi articoli in asta materia in „Familia“ de dlu Marienescu.

***) Alessandri.

nele poporului noastră sunt istori'a noastră. Aceste scumpe suveniri, toate ni rechiama în memoria pe anticii Români, pe strabunii noștri. Fia-care din ele e câte unu margaritaru foarte pretiosu. *)

Si totusi, câtu de puțin cunoscemu noi înca din aceste. Cele mai multe zacu si acuma ascunse în sinulu poporului, că si margelele în fundulu mării.

Si în urma portulu! Acestu portu popularu pitorescu, adeveratu capu de opera alu femeii romane din poporu! Ce se dicu despre elu, cum se-lu aprețuiescu?!

Dar l'au descrisu alții de multu! L'au admiratu strainii. Mic'a colecțiune de portu românesc în espositiunea universală din Viena a atras admiratiunea lumii civilizate. Diuariele straine au publicatu elogiuri despre elu. Barbatii cei mai competinti i-au acordatu medal'ă de onore, cea mai înalta distincțiune ce s'a datu la acea espositiune.

Si music'a!

Dulcea, môlea si melodiós'a noastră musica populară!

Ce este ea?

Unu suspinu nădăditu alu animei strivite de dureri! Unu țipetu de suferinție secularie! Unu echo în care se topește frémétulu misteriosu alu păduriloru tainice, susurulul sfășiatoriu alu riuriloru plangătorie, si canteculu mangaios alu paseriloru ce-si alina perderea prin melodii intime.

Unde e Romanulu. pe care nu l'ar petrunde acésta musica isvorita din anima? Accentele ei ni îmbéta sufletulu. Acordurile sale gelnice ne cufunda în marea dureriloru, ochii ni se umplu de lacrimi, si plangemu dimpreuna; ér melodiile ei mai vesele ni înaltia spiritulu la ceriuri, privimu cu multiamire lumea, suntemu veseli, fericiti, si suridemu.

Si totusi ce amu facutu noi pentru conservarea si înaltierea acestei music'e? Unde sunt colecțiunile noastre de melodii populare? Unde încercările noastre de cultivarea acestei music'e? Unde operele romane întemeiate pe acestu fondu originalu?

Nu-su. Nu avemu nimica, pentru că amu uitatu se facemu ceva si în acésta privintia.

Dar acésta uitare produce pagube mari. În fia-care anu pieru câte una din melodiile noastre. Sufletulu civilizațiunii moderne sterge originalitatea. Ér cele ce mai remanu, ni le ra-

*) Vedi opulu lui Bojinca: „Anticile romane“ si opulu lui Teodorescu: „Încercări critice.“

pescu alții; le prelucra, si dicu, că sunt ale loru si se mandrescu cu ele.

Nu este asiă bine, dómneloru si domniloru! Trebuie se ne apucăm de lucru, pana ce înca nu e tardu; se adunăm si se publicăm toate accentele music'e noastre populare, căci toate la olalta si aceste forméza o mare comora natională.

Si acuma permiteti-mi se revinu la scopolu disertatiunii mele!

Am disu, că de odata cu crearea unui fondu materialu, se adunăm si fondulu spiritualu.

Am indegetatu terenurile unde se afla materialulu pentru fondulu spiritualu.

Nu-mi remane dara decâtu se facu apelu la toti membrii singuratici ai acestei Societăti, si în generalu catra toti fiii natiunii noastre, că fia-care se-si dea concursulu seu la adunarea acestui fondu!

Se culegemu si se publicăm totu ce pri-vesce istori'a viéti'a, poesí'a, datinele, mitologi'a, portulu si music'a noastră!

Adunate toate aceste materialuri, adeca avendu întregu fondulu spiritualu, autorii noștri dramatici voru poté se lucre mai usioru, si astu-felu timpulu vomu poté avé unu reper-toriu.

Éta ceea ce gândescu eu că putemu, ma trebuie se si facemu înca de acuma!

Terenulu nostru de activitate e deschisu. La lucru dar!

Iosifu Vulcan .

Deminéti'a anului 1640. *)

— Dedicata junei societăti „Arborósa.“ —

În lupta cumplită

Cu „Nóptea“ 'ndracita . . .

— Ce ne-a fostu cuprinsu . . .

Si cu-asa urgia . . .

*) Acésta poesía ni s'a tramisu cu urmatóri'a epistola :

Viena în 22 oct. 1876.

Onorata Redactiune!

Ocupandu-me în specialu cu studiulu literaturii romane me încantara foarte unele fenomene din ea; asié de es. maretiulu pasu nationalu alu contimpurániloru Domni romani „Vasiliu Lupulu si Mateiu Basarabu“, cari convocare, în contielegere cu mitropolitulu „Varlaanu“, la an. 1640 unu sinodu generalu, si decretare scóterea „limbei si culturii slavo-bulgare“ din scól'a, biseric'a si administratiunea romana! — Acestu pasu nationalu mi-a inspiratu alaturat'a poesía, pe care am onore a o pune la dispositiunea dv. scl.

Ionu Bumbacu.

Ne tienea 'n sclavia . . .

— „Diu'a“ a invinsu !“

Nóptea fuge . . . sbóra

Cu gréu'a-si povóra,

— „Cu negru-si vestmentu !“

„Slavic'a cultura, . . .“

„Lung'a sa tortura, . . .“

— „O ducu la mormentu !“

In urm'a-i 'nalbesce, . . .

„Sóre“ se ivesce, . . .

— „Sóre romanescu !“

Radie luminóse, . . .

„Nóua transformare :

Diua . . . mandrulu sóre“ . . .

— „Ce voru insemná ?“

„Vr'o nóua 'ncercare . . .

Nóua subjugare . . .

— „Vre unu nou paganu ?“

Of! spune-mi Trajane !

Spune-mi Nasdravane ! . . .

— „Cine mi-i stapanu ? !“

„In acea di mare . . .

Di de cununare“ . . .

— Óre ce-ai juratu ?“

Gimnasiulu romanu din Beiusiu.

Dulci . . . si calduróse, . . .

— „Diu'a ni-o vestescu !“

Codrulu inverdiesce . . .

Valea infloresce . . .

— „Mórtea s'a respinsu !“

Dunarea . . . Carpatii . . .

Barsa . . . si Galatii . . .

— „Hor'a au intinsu !“

„Daci'a“ uimita . . .

Privesce . . . palpita . . .

— Prinde-a se 'ntrebá :

„Mie, numai mie . . .

Purare 'nvecie“ . . .

— „Mi te-ai inchinatu !“

Da 'n „a diecea véra“ . . .

In „a diecea séra“ . . .

— „M'ai si „parasitu“ !“

Ai purcesu in cale . . .

Pe murgu-ti calare . . .

— „Si n'ai mai vinitu !“

Viena in 22 oct. 1876.

Ionu Bumbacu.

VULTURII BOSFORULUI.

— Romanu de RAOULU NAVERY. —

(Urmare.)

„E bine, acestu atacu, din care pôte nici unulu nu va reveni, pe voi trebuie să ve afe în șirulu d'antâiu. Dumnedieu scie, câtu ve iubescu! Eu mi-am fundatu tóta fericirea, speranti'a si superb'i'a pe voi. Tóte se urnescu de-odata.

„Nu vi dicu: „Mergeti, voi veti veni învingetori...“ ci vi dicu: „Remasu bunu, ve voiu revedé colo susu!“ Presinti'a vóstra va insufletí pe ultimii aperiatori ai nostri; voi veti cadé în ordulu primu cá princi si ostasi binecuvantati de man'a pontificelui; si istori'a, care înregistra faptele mari, va pune pe un'a dintre paginile sale aceste cuvinte: „Fíii imperatului Davidu se îngropara sub ruinele fumante a capitalei loru.“

— Arme! arme! — repetau adolescentii.

Iléna trecu prin sala îndreptându-si pasii spre unu armariu.

— Éta spad'a lui Andronicu, sabi'a lui Basiliu II-le, pumnalulu lui Isacu Angerulu si dóue sabii rositate de sangele lui Othmanu. Aceste arme sunt san-tite de învingeri si eu scíu înainte, cá voi nu le veti predá.

Iléna si-puse budiele pe lamenile damascene, apoi le dadu fiiloru sei.

Suspinele Annei si ale lui Georgiu se îndoira.

— Remasu bunu! — disera de odata princii aruncându-se în bratiile maicei loru.

Dinsii se duceau indata a se bate cá barbati; în acestu momentu erau inca copii si cercau ultim'a sarutare.

— Remasu bunu! — repetá Iléna; cum puteti crede, cá voi lasá să mergeti singuri! . . .

— Cum asié? voiti . . .

— A ve insoci; mórtea trebuie să ne ajunga la olalta.

— Ba nu! Ba nu! — strigara princii de odata, nici odata ne vomu invoi la acést'a.

— Óre, acum antâia-data sustine o femeia unu assediu? N'a aperiatu óre Irina Didynoticulu? Veniti, vomu să murimu pe murii Trapesuntei!

Anna se redicá plangându:

— Nu me parasiti! — dise dins'a; pentru Dumnedieu nu ve departati de mine!

— Voiesci dóra să ni urmedi? — întrebá Ilén'a.

Gréti'a grózei percurse trupulu princesei.

— Nu, tu nu vei puté suportá asemenea spectacle.

Iléna dadu unu semnu antâiului servitoriu de palatiu si, unu momentu mai tardiu, intrá imperatulu Davidu, galfedu, sperdutu si clatinându-se, în sala, în care Iléna acoperita de unu velu mare stá dreptu în mijloculu fiiloru sei.

— Dreptu este dara, ce mi-se dadu de scire? — întrebá Davidu fipsindu-si ochii rositi de lacrimi spre grup'a princiloru tineri; voi conduceti acesti copii la mórte sigura, voi, mam'a loru? . . .

— Eu, mam'a loru, eu i conducu pe muri; eu, suveran'a loru, i invetiu datorinti'a!

— Datorinti'a e acum, de a se supune pedepsei

ceresci. Trapesunt'a e perduta; dins'a si va avé sfișitulu ca Constantinopolea.

— Se pôte, — respunse Iléna, cá Domnulu mi-a rezervatu acést'a umilire; inse în Byzantiu Constantinu alu XII-le se batú pana în ultimulu seu momentu spre a-si aperiá cetatea de depradare si bisericile de profanare . . . Ranitu, murindu, inca se batea si învingatoriulu celu pucinu nu s'a pututu servi de elu la triumfulu seu.

Davidu prinse manele imperatesei în manile sale tremurande.

— Asculta, — dise elu; — chiar în palatiulu acest'a inca este o fiintia, care me acusa si me condamna; acést'a fiintia e Alexa, fiulu lui Ioanu Kalo, orfanulu, a caruia diadema o-am furatu . . . La cauta la dinsulu în afundimea acestei feresti; dinsulu vede flot'a lui Mahmudu cu o bucuria selbatega; elu se pare a nu acceptá inamici, ci resbunatori . . .

— Tacere! — dise Iléna; — copíii v'aru puté audi si eu nu voiu, cá să încete de a ve respectá.

În acestu momentu strabatú prin feresti o lumina mare si rosia.

— Unu supurbiu alu cetâti arde! — eschiamá Iléna. Veniti fiiloru mei!

— La arme! la muri! Mai bine murimu, decâtu să ne dâmu! Conducatori! strigau nenumerate voci în apropierea palatiului.

— Aveti drigia de fic'a-vi si de celu mai micu dintre fíi nostri, dise Iléna lui Davidu.

Inse princés'a Anna încopciandu cu bratiile grumadii maicei sale, repetá:

— Me temu! nu me parasí!

— Nu de mórte trebuie a se teme, dise Iléna, de temutu e intrarea lui Mahometu între murii nostri. . . de temutu sunt privirile sale la faci'a ta virginala . . . si rusinea predării, care va aruncá crescinele în spurcaciunea haremului.

Iléna parvenise a desface manile înclestare ale Annei, candu éca se deschide usi'a salei si pe ea intra Sar'a, Ouzoun-Hassan, El-Scheriff si Panagi'a, — care se tienea pucinu mai innapoi de grup'a stapaniloru ei.

— Veniti a muri cu noi? întrebá Iléna de princi.

Inse înainte de a puté responde El-Schariff si Hassan, princés'a Sar'a dise cu o vóce tremuranda:

— Eu vinu cu conditiunile lui Mahometu . . .

— Refusati-le! dise cu superbía Iléna.

— Cari sunt aceste conditiuni? întrebá imperatulu.

— Vetu abdice de tunulu Trapesuntei.

— Si pentr'acestu pretiu? . . .

— Pentr'acestu pretiu sultanulu va cruciá cetatea.

Imperatulu observá o tacere torturatória. Dóue partide formá acum famili'a:

Iléna cu fíi sei voiá lupt'a pana la mórte; Ann'a, Sar'a si ai ei doriau, cá imperatulu să primésca detronarea. În fine Davidu întorcându-si capulu d'alture si ne'ndresnindu a sustiené privirea plina de reprobatiuni a muierii sale si durerea muta a fiiloru sei, respunse:

— Primescu . . . Hassan va da de scire sultanului, din ór'a acést'a Davidu Comnenu încéta să domnésca în Trapesunt'a.

Pausa profunda domniá în sala dupa-ce suverandu a primitu pocalulu de umilire. Sar'a se apro-

piã de elu; dins'a de si nu-i apropã în fundulu animei fapt'a, totusi lu-compatimiã si cá sora, se grabiã a-i alinã cainti'a.

Fiii Ilenei nu se departara de maic'a-loru si privindu la armele date loru de dins'a, la aceste arme nefolositorie, de cari a-se servi nu li iertã descãrãgiulu tatalui loru, le rupsera în genunchi si arumcara bucatile la pamentu.

El-Scheriff se apropiã de Ann'a, care plangeã.

— Véra, i dise dinsulu, eu ascundiu dela prim'a mea caletoria în Trapesunt'a unu secretu, pe care avi-lu descoperi mi-dã curãgiu marirea nefericirii vóstre. Capulu unoru provincie abiã civilitate, locuindu mai multu în corturi, decãtu în palatiu, cum asiu fi indresnitu eu sã dicu fiicei lui Davidu Comnenu: Toti soci'a vietii mele! Inse acum tóte vi lipsescu deodata . . .

„Imperatulu de eri nu e decãtu unu princiu esilatu; mane voi insa-ve veti rataci si veti si proscrisa . . . Atunci veniti sub cortulu de lana, unde veti remanã libera, onorata! Refugiti în mediloculu ordeloru mele de turcomani unde veti fi mai bine servita, decãtu ati fostu în lucuriósele locasiuri ale greciloru degenerati . . . Eu mi voi considerã de scopu alu esistintiei mele, sã ve facu a uitã nefericirile vóstre . . . Imperati'a e ceva mai de diosu decãtu fericirea animei . . . Delicateti'a si iubirea mea va nevoi sã uitate de desastrele, ce ve atingu, si veti gatã cu aceea, cã veti iubi din anima pe acel'a, care nu iubese pe nimene afara de voi . . .

— El-Scheriff, respunse Anna surprinsa si emotiunata, cuvintele vóstre me reanima si me mangaia în durerea mea . . . Me credeam perduta; vedeam înaintea mea ruina si mórte . . . Acuma sentiescu, cã nu e perdutu inca nimica, si cá eu voi avã puterea si voi'a de a mai traí . . .

— Pentru mine? întrebã El-Scheriff.

— Pentru voi! respunse princés'a dandu man'a junelui.

Panagi'a, care si-legase privirea ardiatoria de grup'a for nata de princés'a si verulu ei, vedindu, cã Anna trece de la escesulu durerii la o liniste nesperata si observandu gestulu ei plinu de promisiune si solenitate, cu care se para a-si pune destinulu seu în manile fiului lui Ouzoun-Hassan, murmurã:

— I-lipsiã curãgiulu de a muri . . . dins'a nu va avã energi'a trebuincioasa spre a putã traí libera!

Si candu Anna se departã la càtra maica sa, Panagi'a apropiandu-se de june, i-siopti la urechia:

— Precum sbóra paserea ne'ntielépta innaintea sagetii venatoriului, asié a grabitu anim'a ta innaintea amorului . . . Tu ai vediutu fi'a Comneniloru si fusi orbitu . . . dar n'ai nici cugetatu de a-i probã anim'a . . .

— Asié dara, cã e frumósa, Panagi'a?

— Da, frumósa la privire; flóre prin farmecu si frumsetia . . . dar slaba la anima, ca o gazella . . . Amorului nobilu si ardiendu alu lui El-Scheriff i ar conveni o anima nedependenta si tare . . . Tu ai sacrificã anim'a si sangele teu acestei grece fricóse; dins'a ti-ar preferi óre-care dintre grumadiarii ei . . .

— Tu o uresci, Panagi'a . . .

— Ba, respunse tiner'a fãta; inse, femeia cá dinsa, eu sentiescu, cá asiu iubi altmintre . . . Princés'a de sange cá dins'a, eu n'asiu face, ce face ea . . . Dins'a

ti-inspira unu sentiementu escluviu; éta-me gata a o servi, pentru-cã sum sclav'a ta.

— A mea?

— Adeca sclav'a maicei tale . . . Dins'a a fostu buna catra serac'a fãta cumperata în tãrgu . . . Dins'a me tienù la sine si me ajutã a-mi cultivã talentele si donurile primite de la Dumnedieu si famili'a mea . . . Eu i-sum multu datória si nu me voi crede a fi acuitata, pana ce nu voiu platí acést'a datoría incredintatei alese de tine.

— Ah! Panagi'a! cum sè-ti multiamescu?

— Vei cugetã mai tardiu la multiamire . . . În acést'a óra Dumnedieu vede isvorulu cugetului meu si acést'a mi-e destulu.

O óra mai tardiu, Ouzoun-Hassan se întórse la palatu, prevenindu cu câte-va minute sultanului Mahometu.

Invingetoriulu nu erã insocitu decãtu numai de câti-va pasie; de laturea sa erã Georgiu de Messina fiulu lui Georgiu Susietai si nepotulu lui Mathi'a Cantacuzenu. Presinti'a acestui-a impresionã durerosu famili'a detronisata. Georgiu, urmarindu esemplulu lasiu alu tatane-seu imbratiasiasc islamismulu spre a-si mantui capulu.

Mahometu dovediã Sarei si Ilenei mare respectu. Virtutea impunea acestui subjugatoriu si dinsulu sciã generós'a tîenutu a imperatesei de la originea acestui resboiu, pe care dins'a l'a respinsu cá imprudentu, dar pe care dins'a l'ar fi continuatu spre a mantui onórea consociului seu.

Mahometu repetã conditiunea cea d'antãia, annunciata deja mai nainte de Sara: Supunendu-se Davidu, cetatea va fi crutiata. Imperatulu si ai sei se voru putã imbarcã într'un'a dintre náile lui Mahmud si a pluti spre Serea, cetate vecina Adrianopolei, un'a dintre fostele capitale eurpene si locu favoritu de petrecere alu lui Amuratu.

Acum vediu Mahometu pe celu mai tineru dintre fiii lui Davidu, pe care lu-apropiasc maica-sa de ea, si atragandu-lu catra sine lu-întrebã:

— Cum te numesci?

— Georgiu, — respunse imperatés'a incercandu-se a retrage pe junele princiu.

— Nume de bunu auguru! — adause Mahomet. Mi-veti lasã mie acestu copilu; Georgiu Suchetai se va insarcinã sè-lu crésca si sè-lu invetie la artea resboiului.

— Celu pucinu dóra nu va fi elu acel'a, care lu-va invetiã la credinti'a parintiloru sei, — replicã Iléna cu espressionu de dispretiu.

— Eu lu-voiescu dreptu pagiu, — adause Mahometu. Cine va indresni aici sè mi-lu refusé? . . .

Davidu conduse copilulu la Georgiu Suchetai, Iléna n'avu timpu decãtu numai a-i dice:

— Mai bine mori, decãtu sè apostedi cá si unchiu teu.

Mahometu, vatematu prin portarea Ilenei, o mesurã cu o cautatura aspra, apoi, observandu pe princés'a Anna, care se ascunse dupa maica-sa, dise scurtu:

— Nu mi-ati presintatu princés'a . . . fetele crestine n'au datin'a de a-si ascunde fecicle . . .

Anna inaintã clatinindu-se si Mahometu statù orbitu de frumseti'a ei.

Dup'acea si-întórse privirea spre Davidu si adause cu voce lingusitoria:

— Mi-se pareá mai nainte, cá ve indoiti a crede simtieminteloru mele bune pentru voi . . . Este unu mijlocu fórte usioru de a vi asecurá bunavointi'a mea : Adugeti aliantiei nóstre legaturile consangeniei san-te . . . dati-mi ffi'a vóstra Anna de consocia . . .

— Nici odata! Nici odata! — eschiamá Iléna.

— Indresniti a dice : nici odata! — reprinse Mahometu.

Uitati, cá azabii mei sunt gat'a la asaltu si cá la unu semnu Mahmudu va continuá bombardamentulu ? . . . Mane nu voiu mai cere pe Anna Comnéna de socia, ci voiu luá-o dreptu préda . . .

— Eu voiu fi omoritu-o mai nainte! — dise Iléna inforata. Destulu din rusíne si umiliatire; Davidu, mai buna e mórtea, decâtu o viétia misiea . . . féta si socia de imperatu, puté-me voiu eu resolví, a vedé pe celu mai micu dintre ffi'i mei a devení unu renegatu si pe fét'a mea a purtá o esistintia petata in mijloculu preferintieloru rusinatórie din haremu? . . . Ba! ba! vi lasu capital'a, patri'a . . . Me voiu duce seraca, proscrisa, copíi mi-voru remané . . . Voiti sém rapiti si acestu ultimú bunu : Mi retragu consim-tirea la predare, la ruina, si déca voiu espirá, acést'a se va intemplá celu pucinu in giurulu acelora, cari mi-datorescu credinti'a animei si resuflarea pieptu-lui loru!

— Veti fi servita dupa placu, — dise Maho-metu rece.

In acelu momentu, candu sultanulu parasia sa-Pa, Anna scóse unu tipetu de spaimentu si cadiendu in genunchi inaintea invingetoriului strigá cu manile inlestate :

— Gratia! Gratia!

— Stapane, — dise Panagia retienendu pe El-Scheriff, — care erá gat'a sè apere pe Anna in contra slabitiunii sale proprie, mórtea in apropiarea ta e cea mai de pe urma binefacere, ce o asceptu . . .

Mahometu redicá pe princésa si prin unu soiu de generositate se pareá a considerá slabitiunea tine-rei fete de espressiune a iubirii princesei si fratiesci . . .

— Scaparea a loru vostri e in manele vóstre ; vi voiu asceptá respunsulu pana mane.

Dupa departarea sultanului imperates'a si El-Scheriff rogara pe Anna de a refusá consimtiementulu seu la acést'a monstrósa aliantia.

— Eu ve voiu scapá in contra vóstra, — res-punse dins'a.

— Ea voiesce sè traiésca! — eschiamá Junele erumpendu-i durerea.

— Stapane! — dise Panagia, — sultanulu o do-resce in serailulu seu, mai pucinu diu iubire decâtu din orgoliu . . . Ffi liniscitu, Anna ti-se va redá.

A trei'a di, famili'a imperatésca se imbarcá pe un'a dintre galerele lui Mahmudu. Anna si Georgiu, standu pe podu, si-intindeau bratiile catra parintele loru doboritu de durere, catra Iléna, care se rogá pri-vindu spre ceriu, si catra fratii loru, cari se intorceau spre a-si ascunde lacrimile.

VII.

Esilatii din Serea.

Pana ce fu cu putintia Ilenei de a vedé fintiele scumpe, pe cari le parasise pana ce ochii ei puteau destinge gradinile si murii Trapesuntei, apoi cupolele

si vèrfulu minareteloru, imperatés'a remase standu pe acoperisiulu naiei. Imobila, stringându catra sine pe pruncii tineri, cari erau préd'a unei dureri mute, din-s'a si-constrinse desperatiunea, ca sè nu ofere spec-taclu marinariloru lui Mahmudu. Inse, candu Trape-sunt'a disparu de pe orisonu, candu liniá ceriului se uní cu cea albastra a mării, Iléna scobori in sub-aco-perisiu cu famili'a sa. Davidu nu indresniá a se apro-piá de imperatés'a : simtiementulu slabitiunii de care daduse probe desastróse, lu-nimici ; in fundulu animei sale elu se considerá nedemnu de consoci'a sa brava.

Esilatii desbarcara in Constantinopolea, aici repausara o di, pana-ce se pregatira lecticele si caii; trup'a de azabi insarcinati de-a-i conduce in Serea da-dura apoi semnalulu de plecare. Pe Iléna nimicu nu o putú destrage din preocupatiunile sale crude; dar ffi'i ei, cu multu mai tineri, se mirau de frumsetiele tienutului. Trecéndu caravanulu prin Adrinopolea, acést'a a dóu'a capitala a imperatului bisantinú, prin-cii si-esprimau parerea de reu, cá nu li s'a destinatu acést'a cetate de resiedintia. Inse Iléna preferiá ceta-tea Serea, ascunsa cá unu oasu, in Tracia, cetatii pom-póse, care i-ar fi readusu a minte splendórea vietii sale trecute. Nu din orgoliu regretá nobil'a muiere tronulu, de pe care scobori din lasitataa consociului seu. Simtiementulu durerosu, care i-implea si torturá anim'a erá, cá nu puteá, cá odinióra, sè arete filoru sei pe Davidu demnu de respectulu si iubirea loru.

Éra cugetulu, cá princii voru duce in esiliu o junétia nefolositória, in locu de a serví de esemplu copíiloru de regi; de mai alesu intrebarea, ce si o puneá, ce sórte va avé Ann'a la curtea din Constanti-nopolea si cá ceva face din Georgiu, ultimulu si celu mai scumpu dintre ffi'i ei, tiranulu, care lu-tieneá la curtea sa.

Sosindu in Serea esilatii fura condusi intr'o locuintia mare, nelocuita de multu din care fantas'a cutarui pasia incercá óre-candu sè faca unu palatu. Gradinile ei erau mari, pline de flori, cari negrigite devenisera de diumetate selbatece, infrumsetiate prin fontani, cari murmurau in nisce vase astupate de plante de apa. Palmeri, meri granati acoperiti de bo-boci de o rosiétia viua, rosari plini de rose impleau parterele. Chiliele casei, mobilate simplu, se deschi-deau intr'o curte, ce ocupá centrulu unei galerii.

Nici celu mai micu sgomotu nu petrundea din afara in acést'a locuintia; lumin'a erá in abundantia; Iléna aflá, cá dins'a e destula vietii sale, si, afectandu cá reprimde voiositatea, ce erá fundamentulu caracte-rului ei, dins'a se plecá inaintea acestui stári nóue de viétia.

Familiei imperatesci se acordá unu numeru ne-determinatu de servitori, dar dins'a n'avea dreptulu de a-i alege, si fara indoiéla Mahometu si-avea spionii sei intre dinsii.

La aparintia, inse, familiei detronate i se lasá deplina libertate. Iléna, Davidu si princii jurasera, cá nu voru parasí Serea, cá nu voru incercá nimica spre a reprimde Trapesunt'a si Mahometu contá la pa-rol'a princiloru crestini si mai alesu la loialitatea im-peratesei.

(Va urmá)

Societatea pentru fondu de teatru romanu.**Procesu verbalu.**

Adunarea generala din Lugosiu, deschisa la 15 octomvire st. nou.

Siedinti'a II.

tinuta totu acolo, la 16 oct., in sala otelului „Regele Ungariei.“

Presedintele, dlu dr. Alessandru Mocioni, ocupandu-si locul, deschide siedinti'a la 10 ore inainte de miédia-di.

IX.

Notarul ad hoc, dlu Ioanu Vladu cetesce processulu verbalu alu siedintiei de eri.

Dupa unele modificatiuni stilistice acela se autentica.

X.

Dlu presedinte presinta adunarii o depesia de felicitare, de la dlu dr. G. Vuia, cá presedinte alu Societãtii „Petru Maior“ din Budapesta, si unulu din notari dá cetire acelei depesie.

Adunarea o intimpina cu placere; é: insa si depesi'a se alatura sub $\frac{1}{2}$ acestui processu verbalu.

XI.

Conformu ordinei de di, dlu Ttu Hatieg, cá raportoru alu comisiunii, care s'a esnisu in siedinti'a de eri pentru inscriere de membrii si primire de taxe si oferte, raportéza, cá la acea comisiune au intratu cá taxe de la membrii noi si vechi, pecum si cá colecte, sum'a de una mia trei-dieci si optu fl. 50 cr., si si o jumetate de losu „Premie-imprimutu r. ung.“ (Magyar kir. nyeremény-kölcsön), dinanulu 1870, — Seri'a 3242, nr. 23, in valóre nominalade 50 fl.

Adunarea ia actu, si decie a transpune sum'a incassata la biuroulu Societãtii. List'a membriloru contribuitori dimreuna cu tóte actele sale se alatura acestui procesu verbalu sub $\frac{1}{2}$.

XII.

In legatura cu acestu raportu, secretariulu Societãtii, dlu Iosifu Vulcanu, raportéza cá tocmai in momentul de a plecá la acésta adunar a primitu de la dlu Iuliu Petricu, 44 fl. 40 cr., cá istu din vinutulu adunarii din Resitia, in alaturare cu socóta din partea dlui Petricu, pe care o depune p' mész'a adunarii.

Se ia actu. Éra socót'a aminta se alatura sub $\frac{3}{4}$.

XIII.

Asemene, secretariulu Societãtii, dlu Iosifu Vulcanu, raportéza, cá sosindu la Lugosiu primitu o scrisóre de la dlu cassariu alu Societãtii Ioanu cav. de Puscariu, prin care dsa lu-insciintézacá dupa incheierea raportului cassariulu a mai inssatu 12 fl. de la dlu Alessandru Vasileviciu din Gransebesiu, cá taxe restante de membru ordinariu pe ani 1874—5.

Se ia actu, éra quit'a dlui cassariu se alatura acestui processu verbalu sub $\frac{1}{2}$.

XIV.

Conformu ordinei de di, raportulu omissiunii esmisse pentru esaminarea raportului cassaului, Rds. D. Gavrilu Popu, mai apoi D. Iulianu Inulescu, vine a raportá, cá cercetandu cu de a mentulu ra-

tiotiniulu cassariului, l'a gasitu corect, si propune a votá dlui cassariu multiamita si absolutoriu.

Adunarea primesce propunerea comisiunii.

Totu-odata, findu cá in raportulu comitetului arangiatoriu din Resitia se afla unele positiuni neesacte, le verifica.

In urmare a acestora, la II nr. 5 ofertele din comun'a Cerova se statorescu numai cu 8 fl., — contribuirile Resitieniloru se stabilescu cu 3 fl., — a celoru din Sasca cu 3 fl., — si a celoru din Jam cu 2 fl.

Ér relativu la acea positiune a raportului facutu de comitetulu arangiatoriu din Resitia, prin care se dice, cá la dlu Iuliu Petricu s'ar mai aflá 50 fl. pentru niste bilete de intrare, pecum si o alta suma de 75 fl. primiti de la comun'a Zorlentiulu mare: adunarea — ascultandu deslucirea, dlui Iuliu Petricu — statoresce, cá sum'a care s'a mai aflatu la dsa este de totu numai 83 fl. 40 cr., din care inse detragéandu-se spelese in suma de 39 fl., remane sum'a de 44 fl. 40 cr., pe care a si administrat'o comitetului centralu, si despre care dlu Secretariu tocmai acuma a raportatu.

XV.

In privinti'a desluciriloru si autorizãriloru cerute prin raportulu dlui cassariu, comisiunea propune, si

Adunarea, dupa ore si-cari debateri primesce si decide urmãtoarele:

1. Interesse dupa interesele decadinte ale membriloru restanti cu capitaluri nu se voru computá;

2. erogatele pentru procurarea sigilului si a stampilei se incuviintéza;

3. erogatele pentru spelese merunte referitórié la manipularea cassei asemene se incuviintéza;

4. propunerea dlui cassariu d'a se admite in principiu, cá fondulu sè se elóce la mai multe institute de creditu, se primesce, de óra-ce aceea e in consonantia cu § 17 din statutele Societãtii, — asemene se autorizéza, cá successive sè póta procurá afara de alte efecte sigure si bine fructificatórie, si din acele papire garantate de statu, cari pe langa darea de percente anuale se sortiescu la loteria cu nimerituri principale; considerandu inse, cá numerulu acestui soi de harthi este marginitu, cassariulu va puté cumperá nu numai câte una dintr'unu soi cu si mai multe.

XVI.

Raportoru comisiunii pentru propuneri, dlu C. Radulescu, raportéza, cá

1. comisiunea aprobá procedur'a comitetului relativa la aprobarea statuteloru modificate de catre adunarea generala din Resitia, si cá prin urmare primesce acei trei §§ pretinsi de ministeriu a se pune in statutele Societãtii, pe cari comitetulu i-a primitu cu conditiunea ulterioarei aprobãri din partea adunarii generale.

Adunarea adópta in unanimitate parerea

comisiunii, si astu-felu statutele se votéza definitivu.

XVII.

La intrebarea comitetului, déca voiesce adunarea sè se publice list'a membriloru cari n'au cores-punsu deobligamentulu loru, séu sè li se mai acôrde unu terminu ôre-care? — comisiunea propune, cá aceea sè se mai invite inca odata in modulu de pan' acuma, acordandu-le comitetulu unu terminu ôre-care. Ér dupa ce acésta invitare ar remane fara resultatu, comitetulu sè liquideze aceste pretensiuni, si in casuri unde deobligamentulu s'ar basá pe acte recunoscute de lege, sè mijlocéscá incassarea acelora pe calea legii; avendu a presintá conspectulu acestoru membrii la viitóri'a adunare generala.

Adunarea primesce acésta propunere; cu modificarea inse, cá invitarea sè se faca numai prin diuarie in forma colectiva.

XVIII.

La intrebarea comitetului, déca obligatiunile private, cari nu satisfac cerintiele statuteloru, sunt a se considerá prin esceptiune cá valabile séu a se re-tramite respectiviloru? — comisiunea propune, cá acele obligatiuni sè nu se re-tramite, ci comitetulu sè caute a le in schimbá cu altele valabile.

Incátu pentru cei cu locuintia necunoscuta; comitetulu sè se informeze despre aceea; ér pentru membrii morti, sè se adresedie catra mostenitorii loru, pentru incassarea sumei deobligate.

In tóte aceste casuri sè se raporte la viitóri'a adunare generala.

Dupa o scurta desbatere se primesce.

XIX.

Dupa aceste dlu presiedinte, in consonantia cu punctulu 2, din raportulu cassariului pune la desbatere costiunea de principiu, déca harthiile de valóre se potu primí cá taxe de membrii?

Dupa o discussiune scurta se decide, cá si harthiile de valóre, inca se potu primí cá taxe de membrii, de cumva acele asiguréza Societáti 5% interesse anuale.

XX.

In urmare a acesteia venindu necesitatea d'a modificá si respective, d'a amplificá statutele Societáti, dlu Iosifu Vulcanu propune, cá in § 4. lit. a) dupa cuvintele „séu in obligatiuni de statu“ — sè se puna urmatóriele cuvinte: „séu in harthii de valóre cari produc 5% anuale“, — remanendu testulu urmatoriu neschimbatu.

Modificarea si respectivu amplificarea propusa se primesce in unanimitate, si comitetulu se insarcinéza a o substerne la ministeriu pentru aprobare.

XXI.

Dlu presiedinte propune, cá in considerarea speselor de caletoria ale secretariului Societáti, dlu Iosifu Vulcanu, sè i se voteze o recompensa de o suta de floriini.

Se primesce, si dlu cassariu se aviséza a-i platí acésta suma din cass'a Societáti.

XXII.

Dupa aceste dlu presiedinte, aducéndu la cunoscenti'a adunárii, cá cei trei ani, pe cari a fostu alesu comitetulu espira acuma, multiamesce in numele comitetului pentru increderea Societáti si depunendu mandatulu, invita adunarea, cá — conformu statute-loru — sè aléga comitetulu pe viitorii trei ani.

Dupa acést'a dlu Titu Hatieg luandu cuventulu, rostesce in numele adunárii, deplina multiamire cu activitatea comitetului in cei trei ani espirati, — apoi propune si

adunarea aclama comitetulu nou in persóuele dloru :

Presiedinte : dr. Alessandru Mocioni ; v.-presiedinte : Iosifu Hosszu ; cassariu : Ionu cav. de Puscaru ; secretariu : Iosifu Vulcanu ; membrii : V. Babesiu, Petru Mihali si Alessandru Romanu.

XXIII.

Dlu presiedinte multiamindu pentru acésta in-credere, declara in numele comitetului, cá primesce alegerea.

Apoi, conformu ordinei lucrárilor, pune la desbatere locul si timpulu viitóriei adunári generale.

Se decide unanimu, cá viitóri'a adunare generala sè se tina in orasiulu Abrudu, in Transilvania; ér timpul acelei adunári sè se defiga de catra comitetu in intielegere cu inteligint'a romana de acolo.

XXIV.

In sensulu ordinei lucrárilor, dlu presiedinte propune sè se sléga o comisiune pentru verificarea processului verbalu alu siedintiei de adi.

Se primesce, si acésta comisiune se compune prin aclamatiune din dnii : Constantinu Radulescu, Iulianu Janculescu si Titu Hatieg.

XXV.

Dlu Iosifu Vulcanu ia cuventulu si multiamesce intielegintiei romane din Lugosiu pentru bun'a primire a acesteiadunári; totu-odata propune a se votá multiamita pocolaria reuniunii romane de cantu si de musica dir Lugosiu, care prin represintarea a dóue piese in dóueseri dupa olalta a contribuitu la inmultirea fondulu Societáti.

S; primesce, cu acelu adausu din partea dlui presiedinte, cá acea multiamita sè se estindu si la dlu Iosifu Vulcanu, autorulu piesei eentrale, (Mirésa pentru mirésa,) care s'a repesintatu in sér'a prima.

Dupa ueste, ne mai fiindu alte obiecte de desbatutu, dlu presiedinte multiamindu membriloru Societáti pentru acésta nobila interessare, incheia adunarea la 1 $\frac{1}{2}$ ôre dupa miédia-di.

Datucá susu.

Ionu Vladu mp. Alessandru Mocioni mp.
notaru ad hoc. presiedinte.

Membrii comisiunii autenticatórie:

C. Radulescu. Iulianu Janculescu. Titu Hatieg.

S A L O N U.

Calindarul septemanei.

Duminică 22-a după Rusalii. Evang. 8 Luca Cap. 10 st. 25-37.

Dumin.	24	5	St. Mart. Aretha.
Luni	25	6	Sf. Mart. Marcion și Martiriu.
Marti	26	7	(+) Sf. M. Mart. Dimitrie.
Mercuri	27	8	Sf. Mart. Nestor și Dimitrie Bas.
Joi	28	9	S. S. Mart. Terentiu și Neonila.
Vineri	29	10	Cuv. Mart. Anastasia romana. ©
Samb.	30	11	Sf. Mart. Zinobiu și Zenobia.

C E N O U P

Inmormentarea lui C. Negri s'a făcutu la Tergulu-Oena cu mare pompa. Corpulu lui Negri eră purtat de optu flacăi, în urma viniă fiică sa, surorile, famili'a, unulu din prietenii cei mai scumpi ai lui Const. Negri — poetulu V. Alesandri apoi represintantulu guvernului Manolachi Costachi, dr. Antoniu represintantu alu Berladului. La inmormentare a asistatu tramisulu Domnitoriului colonelulu Greceanu, scolile, prefectulu judetiului, primariulu Oenei și alti primari de prin comune. După sevêrsirea serviciului divinulu dlu E. Costachi tinu unu discursu, prin care aretă vieti'a privata și rolulu ce jucă Negri în vieti'a publica. Câte-va cununi, ce erau puse pe sicriu, au fostu impartite între poporu, luandu fia-care câte o floricea sêu o frundia, s'o pastreze că unu adoru santu.

Diet'a Ungariei s'a convocatu pe 11 nov.

Camerele Romaniei sunt convocate pe 2 nov. la sesiune extraordinaria.

De pe campulu de resbelu. Armat'a sêrbêscă fu respinse din positiunile de mai nainte, turcii ocupa cetățile Djunis, Alexinat, Krusevat și Deligrad. La Constantinopole gen. Ignatief ceru armistitiu de 6 septemani; port'a ar fi plecata a dá acestu armistitiu.

O nenorocire grozava s'a intemplat de currendu pe mare. La strimătorea Behring patru-spre-diece corabii au mersu sê veneze chiti, și dōue-spre-diece au peritu în valuri.

Dlu dr. Gr. Silasi, zelosulu professoru de la universitatea din Clusiu, este espusu la multe atacuri din partea diuaristicii unguresci. De eurrendu unu diuarriu ungurescu din Clusiu a scosu la lumina acea crima grozava a dsale, că propune în limb'a romana studiulu seu. Grozava crima! Mai alesu dēca vomu consideră, că studiulu ce propune dlu Silasi, este limb'a și literatur'a romana.

Principele Auersperg, ministrulu presiedinte alu Austriei, a daruitu bisericeii din Maria-Cell unu covoru, pe care însu-si l'a brodatu.

Unu anglesu, Ioanu Bice, s'a urcatu pe muntele Ararat. Acest'a e alu patrale omu, carele s'e pututu sê se urce în vêrfulu muntelui numitu.

Dlu Ionu Brateanu, ministrulu presiedinte alu Romaniei, fu decoratu de imperatulu russescu, cu cordonulu ordinului Santa Ana. Decoratiunea s'a făcutu cu ocasiunea primirii deputatiunii romane în Livadia de catra imperatulu russescu.

O carte oprita. Ministeriulu de interne a opritu

vinderea traducerii a unguresci „Jidovului Talmudistu.“

Pentru ajutorarea ranitoru serbi o femeia a inceputu sê face colecta, și spre acestu scopu a obtinutu autorisatiunea ministeriului de interne.

Calea ferata Timisióra — Caransebesiu s'a deschisu la 22 oct. cu pompa oficiala, asistandu la această ceremoniă și represintantii guvernului.

Biserica și scōla.

Gimnasiulu romanu din Beiusiu. Politic'a cea mai sanetōsa e cultur'a nationala. Acest'a e unu adeveru constatatu. Èta caus'a, pentru care noi Romanii nu putemu sê facemu nici unu lucru mai intieptu decātu sê infintiām institute de cultura. Fericitulu episcopu alu Oradii-mari, Samuilu Vulcanu, candu a fondatu gimnasiulu din Beiusiu, si-a făcutu numele binemeritatu și nemuritoriu. Ilustratiunea din nr. presinte infatisiēza acestu gimnasiu. Multi au studiatu acolo, pentru multi va fi o suvenire scumpa revedere lui. Èr altii, celu putinu voru cunōsce și acestu asiementu de cultura nationala.

Societati și institute.

Societatea academica romana incheiă sesiunea sa la 1 oct. Lucrulu principalu alu acesteia fu criticarea manuscriptului incursu la premiulu de 10 mii de lei pentru cea mai buna sintactica romana. A incursu numai unu manuscriptu, și acel'a s'a aflatu bunu. Inse fiindu că acel'a n'a corespunsu tuturor conditiunilor concursului, nu s'a pututu premiă, ci i s'a datu o recompensa de 8 mii lei. Din asta cauza apoi societatea nici n'a pututu sê defaca epistol'a sigilata, ce contine numele autorului, ci trebeu sê cêra invoirea aceluia. Se crede, că autorulu este dlu Ci-pariu.

Congresulu femeiloru germane se va deschide nu peste multu în Francfortu la Main. Subiectele de frunte ce se voru desbate sunt următōriele: pre-judetiele, reformarea crescerii femeiloru, literatur'a junimii, femeile și economi'a de casa, pedecile ce se punu la intinderea campului de activitate alu femeiloru, inriurirea femeiloru a supra vietii sociale scl. Congresulu va dură mai multe zile.

Reuniunea invetiatoriloru romani din Chioru va tinē adunarea sa generala la 19 noembre în scōl'a romana din Siomcuta-mare.

Din Blasiu se scrie, că alumnii seminariului archidiecesanu de acolo, că membrii ai societății „Inocentiu Miculu Clainiana,“ tienendu siedintia constituitōria în 12/10 și-au alesu pe anulu acest'a următōrii oficiali: presiedinte Nicolau Latiu teologu IV, notariu alu corespundintieloru Gavrilu Branea IV, cassariu Nicolau Romanu III, controloru Ioanu Hoszu II, bibliotecariu Bas. P. Masca II, notariu alu siedintieloru Ioanu Macaveiu I, și redactoru alu foi manuscrise „Turnic'a“ Filipu Docolinu teologu de anulu IV.

Din Beiusiu primimu o corespundintia mai lunga despre nobilulu zelu alu tinerimei nōstre de acolo, doveditu la constituirea societății de lectura pe acestu anu scolasticu. Din lips'a spaciului inse vomu

estrange numai atât'a, că numit'a societate s'a constituit sub conducerea dlu profesorului gimnasialu Georgiu Sfarlea, alegându-se notariu alu corespondințieloru Gerasimu Serbu, notariu alu șiedințieloru Iosifu Duma, ambii studenți din a VII cl., bibliotecariu Iuliu Simonu, cassariu Augustinu Ossianu, colecțoru alu foiloru Paulu Onitia, totu studenți din a VII cl. Apoi se alege o comisiune criticat'oria, compusa de 6 membrii.

Literatura.

La București a esitu de sub tipariu brosiur'a: „Notiuni elementare de agricultura și de hygienea“ de Ionu Pasareanu. Pretiulu unu leu.

Calindare din București. Aflămu, că la București au aparutu următoriele calindarie: Calindarul amuzant, calindarul basmeloru și alu canturiloru populare, Calindarul americanu, Calindarul portativu. Noi nu le-amu vediutu, căci nu ni s'au tramisu inca. Dupa ce le vomu primii, vomu publică detaiuri despre ele.

„**Roman'ia și cestiunea Orientului**“, sub acestu titlu a aparutu in Galitia in limb'a germana o brosiura de unu autoru anonim, carele in deductiunile sale infintiēza unu mare statu romanu.

La Cernauti chiaru acumu a esitu de supt presa si se p'ote procură prin librarulu H. Pardini de acolo cu 80 cruceri opulu „Lehrbuch des französischen allgemeinen Civilrechtes mit Berücksichtigung des rumänischen Rechtes. Estes Heft von Dr. L. Schriffner, Professor an der Franz-Josefs-Universität in Cernowitz.

„**Geografia Ungariei**“, indreptata dupa nou'a impartire a comitatelor, se p'ote procură la dlu Demetriu Varna, in Lapusiulu romanescu.

„**Teologia fundamentală și generală**“, prelucrata pentru alumnii din seminariile teologice romane gr. c., dupa I. Schwetz, de dlu Simeonu Micu, profesorulu de teolog'ia dogmatica in seminariulu archidieceșanu de la Blasiu, a esitu de sub tipariu acolo si consta 3 fl.

La Sibiiu a esitu de sub tipariu, inse nouē nu ni s'a tramisu, urmatori'a brosiurica: „Escelenti'a sa archiepiscopulu și mitropolitulu Andreiu baronu de Siaguna, — de Nicolau Popea, archimandritu și vicariu archiepiscopescu.

„**Cuventulu bisericescu**“, tinutu la parastasulu celebratu de Asociatiunea transilvana pentru mitropolitulu Andreiu bar. de Siaguna, de dlu Zacharia Boiu, a esitu de sub tipariu la Sibiiu.

Dlu I. Badilescu a scosu de sub tipariu la București „Gramatic'a latina“ cu exercitii de tradusu, latine și romane, partea I, editiunea a 5-a.

La Sibiiu, in editur'a tipografiei Iosifu Drotleff & Comp. a aparutu pentru anulu viitoriu unu calindariu nou, intitulatu: „Calindarul bunului economu.“ Acestu calindaru f'orte bine compusu, afara de partile necesare in ori ce calindaru, contine și o parte beletristica; cele mai multe pagine inse sunt rezervate agriculturii, fiindu represintate mai t'ote ramurile acesteia prin articoli bine scrisi și cu mai multe ilustratiuni intercalate in textu, ceea ce dovedesce, că redactorii — dnii D. Comsia și Eugeniu

Brote — au voitu sē deie poporului romanu o carte folositoria. Recomandămu dar acestu calindaru economiloru nostri. Pretiulu in locu 45 cr., cu portulu postalu 50 cr.

T e a t r u.

La București in anulu acest'a patru trape teatrale j'oca in limb'a romana. Si a nume dlu Pascaly in teatrulu nationalu, dnii Millo și Lupescu in sal'a Bossel, și dlu Ionescu in teatrulu-circu.

In teatrulu nationalu din București compari'a dramatica dirigiata de dlu M. Pascaly a deschisu stagiunea teatrala cu: „Ucigasiulu“ drama tradusa de dlu Pascaly, dupa care a urmatu „Mum'a și copiii“ comediă de E. Augier, tradusa asemene de dlu Pascaly. Piesele urmatoriē voru fi: „Spionulu invasiuniloru“, tradusa totu de d. Pascaly, — apoi „Smintirea politica sēu ci'or'a cu pene straine“, comediă locala, — și „Slujbasii sēu zestrea guvernamentală“ asemene comediă locala. Repertoriulu nou se compune din dramele: Omulu de o suta de ani, Carolu XII, Paris Boemianu, Ur'a de m'orte, Nobilulu și Tieranulu, Juneti'a Muschetariloru, Sfrsitul Muschetariloru, Rapirea Bucovinei, — și comediile, Pravalia mare și praval'ia mica, Lingaii, Andreea, Desfrenatii, D'oue haimanale, Nevēsta sēu amoresa, Oitiele mele, Ologia la opera, Unu barbatu care plange, Din'a Oltului.

Deslegarea ghiciturii numerice din nr. 34:

„Romanulu trebuie sē fia mare!“

Bine au ghicit' o d'omnele și domnișorele: Emilia Popu n. Marcusiu, Iulia Ardeleanu, Eufrosina Popescu, Amalia Crisanu, Leontina Popoviciu, Maria Moldovanu, Nina Popescu și Lucretia Popu.

Post'a Redactiunii.

Dnii cari nu si-au rennoitu inca abonamentulu, sunt rugati a-lu rennoi cātu mai curendu, căci nrulu viitoriu se va tramite numai acelora cari au platitu innainte.

Dlui V. R. B. in Bistritia. Terminulu fiesatu a trecut de multu. Nu este inca gata ceea ce ni-ai promis? Salutare.

Dlui dr. Gr. G. T. in Viena. Amu cetitu cu placere, că in viitoriu veti fi mai activu in cātu privesce colaboratiunea la f'oi'a n'ostre Felicitările n'ostre!

Dlui Al. A. M. in București. Promisiunea de a deveni unulu dintre cei mai fideli colaboratori ai nostrii, ne-a facutu bucuria. Așteptămu!

Versurile: Stelele mele, — Maria in gradina, — Me dusei in gradinutia, — Elvira, — nu sunt publicabile.

Dnei E. B. in Focsiani. Amu primitu t'ote cu cea mai mare bucuria. Complimentele n'ostre!

Dnei A. P. Inca n'amu avutu timpu s'o esaminămu. Dupa aceea ve vomu insciintia.

Proprietariu, redactoru respundietoriu și editoriu: IOSIFU VULCANU.

Cu tipariulu lui Alesandru Kocsi in Pest'a. 1876. Calea țierei nr. 39.